

Ureditev področja ravnanja z odpadki: od urgentne do systemske ureditve

Jaka Kranjc, Ekologi brez meja

Kakšna razširjena odgovornost proizvajalca?

- Z jasno določitvijo obveznosti, pogojev in pravic vseh deležnikov
- Z neprofitno zasnovo, ki bo ukinila dumping cene in nelojalno konkurenco
- Z bančnimi garancijami kot pri OEEO
- S transparentnim delovanjem in poročanjem za kakovostnejše podatke
- Z ekomodulacijo embalažnin
- Za del embalaže pa kavcije — da dosežemo cilje, zagotovimo čistočo surovin in zmanjšamo stopnjo smetenja

Kakšna razširjena odgovornost proizvajalca?

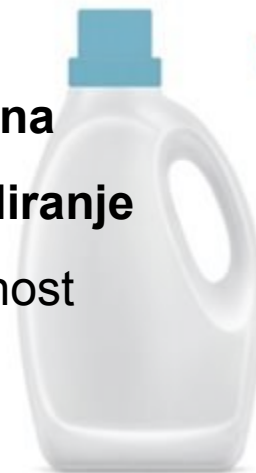
- **Pokritje vseh stroškov**, ne le tretjine
- Preusmerjanje odgovornosti na potrošnika v tem konceptu nima mesta
- Učinkovita ROP mora proizvajalce spodbujati, da svoj vpliv na okolje zmanjšajo
  - Da ne dajajo na trg izdelkov, ki končajo kot problematični odpadki

Odpadna plastična embalaža

- Trend proizvodnja plastike je eksponenten!
- 1/3 odpadne plastične embalaže popolnoma nezaželeno
  - nekatere lanske ocene: kar 3/4
- DROE ocenile, da 2/3 odpadne embalaže končata kot gorivo
- Koliko je dejansko recikliramo?

EU vs plastična embalaža

- **Cilj: do leta 2030 vsa plastična embalaža primerna za cenovno smotrno ponovno uporabo ali recikliranje**
- Novi ukrepi za boljše oblikovanje za višjo reciklabilnost
- Standardi kakovosti
- Minimalni delež uporabe sekundarne plastike
- Prostovoljske zaveze industrije in javnih organov?
- Namenska EU sredstva, davek na vsako tono nereciklirane plastike??

Prihranek 77–120
EUR za vsako
tono zbranih
plastičnih odpadkov

Vir: Fundacija Ellen MacArthur (2016).

EU vs države članice

- Zelena javna naročila
- Nagrajevanje uporabe reciklirane plastike
- **Dajanje prednosti ponovni uporabi in recikliranju namesto odlaganja na odlagališča in sežiganja**
- Izboljšanje ločenega zbiranja plastičnih odpadkov - vhodna surovina
- Vzpostavitev dobro zasnovane ROP oz. sistemov kavcij
- Zvišani cilji recikliranja
  - a predviden padec državnih rezultatov po harmonizaciji poročanja

Gospodarstvo vs plastična embalaža

- Družbena in okoljska odgovornost?
  - Veliko zelenega zavajanja in prelaganja odgovornosti
- A tudi kopica dobrih praks in samoiniciative:
  - Ponovna uporaba: Loop, Repack, Terracycle
  - Veletrgovci
  - Umik nerekiclabilne plastike: Nestle
  - P&G Holy grail: projekt za lažjo prepoznavo odpadne plastike

THE ZERO WASTE HIERARCHY

Hierarhija

- Samo na papirju
- Plastična strategija:
povišanje cene odlaganja in sežiga
- SUPD

RETHINK/REDESIGN

REDUCE

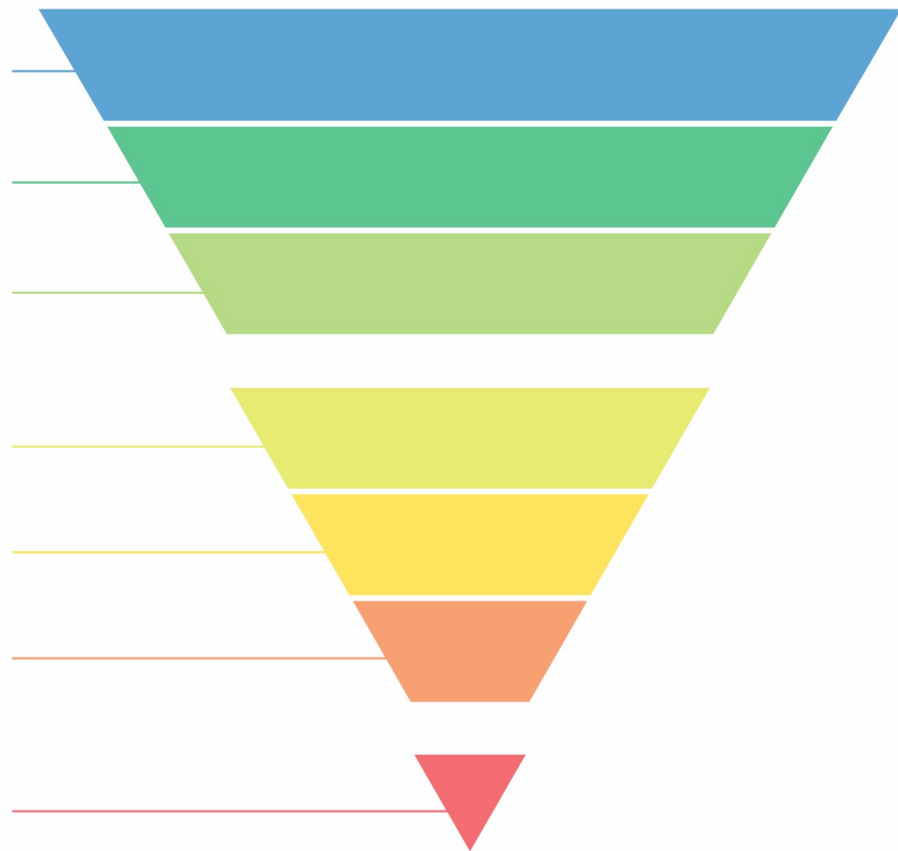
REUSE

RECYCLE/COMPOST

MATERIAL RECOVERY

RESIDUALS MANAGEMENT
(Biological treatment and stabilized landfilling)

UNACCEPTABLE
(Waste deregulation, incineration,
and “waste-to-energy”)

Hierarhija v živo

- Baleari: regionalni cilji in ukrepi
  - Za zmanjševanje količin odpadkov: 10% do 2021 in 20% do 2030
  - Za ponovno uporabo: 3%, 5%
- Lokalno: več sto občin, ki pospešeno preprečujejo nastajanja odpadkov
  - Najboljše dosegajo pod **20 kg** mešanih ostankov na osebo na leto
  - Dobri primeri tudi pri nas — mreža občin z Zero Waste strategijami

Le ravnanje z odpadki ne bo
rešilo problemov z odpadki